

Multiaventura als Pirineus

Josep Chapa

Bullent Edicions

1. L'escola

I

qualsevol altre indret de la ciutat, aquell hauria estat un plàcid matí de primavera, clar i assolellat. Al pati de l'escola, tanmateix, allò no tenia importància. Rialles, cames, veus, una, dues, tres pilotes, esmorzars, boles de plata i cel·lofana. Crits. Aquell espai enterbolit de pols era compartit per tots els alumnes de l'escola i allò volia dir que, fóra equinoccis o solstici, dos mil peus formiguejaven entre pistes, arbres i fonts.

Patrícia, Marc i Yiyang parlaven a l'ombra de dos pins, refugiats de la bullícia. Es trobaven alegres i animats, amb aquella mena d'excitació que tan sols ofereix la perspectiva de noves aventures i la visió de nous paisatges. No era cosa d'estar-se'n, només vint-i-quatre hores els separaven d'un nou viatge i, enguany, anaven als Pirineus a practicar esports d'aventura. Yiyang era nova, havia arribat al setembre, ja començat el curs, i ara Patrícia i ella feien pinya.

Marc narrava, amb pèls i senyals, l'últim viatge a Penyafrèda i contava a Yiyang com s'havien perdut al bosc

enmig d'una tempesta. Provenent de la font, i amb una caixa de donuts, Lluís s'hi acostava.

—Ara ja hi som tots! —exclamà Marc així que arribà l'amic.

—Estàvem recordant el campament de Penyafrèda —va afegir Patrícia.

Els ulls de Lluís s'il·luminaren.

—Quina *passada!* Allò sí que fou... ja li has parlat de les «ferides de guerra»? —digué a Marc mentre assenyalava Yiyang amb el dit.

—Ferides? —va preguntar la xica.

—Bé, la brometa de l'aventura em va costar un esquinç, perquè vaig caure..., però res —a Marc li agradava presumir d'aquell accident i els amics ho sabien. Fet i fet, ben malament ho havia passat.

—Tu també et vas perdre? —Yiyang mirà Lluís.

Ei, què era allò? Es tractava d'una pregunta innocent al fil de la conversa o la Yi s'interessava per ell? Fantasiejava? De sobte tornà en si tement que els pensaments el delataren. Encara no havia contestat i el foc li pujà a les galtes.

—Eh... no! També hi anaven Marta i Sònia. Jo em vaig quedar fora d'aquella odissea —va dir, veritablement apenat.

Yiyang es va commoure, l'expressió de Lluís havia estat tan tendra com un osset de peluix.

—No t'hi capfiques —afegí Marc—. De segur que als Pirineus...

Plaff! Pilota al centre. Solia passar. David i Jordi aparegueren esbufegant i amb els rostres sufocats.

–Perdó, algú ha pres mal? –se n'excusà David sense alé.

–Ara jugueu a futbol? –va preguntar Marc, molest.

Jordi agafà la pilota i s'agenollà: «Andreu necessitava dos jugadors i...», començava a justificar-se quan canvià de tema, «Marc, diuen que Lluís i tu formareu un grup de música?».

–Sí, i volem convèncer Yi perquè en forme part.

–Té una veu molt bonica –va afegir Lluís.

Marc cursava grau mitjà de piano al Conservatori, Lluís tocava el tabalet a la falla del barri i Yiyang estudiava violí.

–Es diran *Rafting* –va dir Patrícia–. T'agrada? El nom l'he triat jo.

–M'agrada. Si necessiteu disseny gràfic puc ajudar-vos amb l'ordinador. Ja sabeu, cartells...

–I quina música fareu? –David es precipità, curios.

–No ho sabem –va respondre Lluís–. A Marc li agrada l'òpera i el *Chill Out* i a mi el *Rap* i el *pop*.

–Interessant barreja –va riure Marta, que tot just acabava d'arribar.

Un timbre estrident tallà la conversa. Calia tornar a classe. A l'escala trobaren Sandra, que corria darrere d'Anna. Feia un curs havien estat companys de classe però enguany, amb distintes optatives, no compartien aula. Marc agafà Sandra pel muscle.

–Balles? –va dir-li.

La xica somrigué. Marc i Sandra havien estat molt amics, des d'Infantil, però ara, assignats a grups diferents, perdien el contacte. A més a més, hi havia Adrià, el seu nòvio.

–Què en saps, d'Adrià? –li preguntà Patrícia.

Marc escoltava distant. Els dos xics no simpatitzaven, però havien aconseguit establir una relació cordial, això sí, no sense esforç. Sentir el seu nom li havia provocat confusió.

–Content. Diu que el nou *col·le* no està tan malament com pensava en un principi i, a més a més, hi té els cosins... –Sandra parlava amb nostàlgia.

Adrià ja no era amb ells; vivia lluny, en una ciutat del nord, perquè sa mare havia canviat de feina.

–És una llàstima que no vinga als Pirineus –va lamentar-se Jordi mentre David recordava l'aventura del despoilat de Torre-seca, un misteri sense resoldre.

–Ei! Quina classe us toca ara? –Marc decidí canviar de tema, perquè Sandra feia una mirada trista.

–Mates, amb la *Pitu* –va respondre Sandra tement l'infern que s'apropava.

La *Pitu* era la professora de matemàtiques més temible de l'escola, i molt possiblement de tota la ciutat, però sols feia classe al B. «Mare de Déu, de quina una m'he salvat!», havia respirat Marc el primer dia de classe quan comprovà la llista de professors, però Sandra li havia eixit al pas amb un «no ho cregues, a nosaltres ens farà molt de nivell i de cara al pròxim curs... millor». Ara lamentava aquell optimisme.

II

El matí va passar lent i avorrit fins a la classe de Vicent. El tutor i mestre de Socials va arribar a l'aula amb un

mapa mural sota el braç. Semblava un guerrer medieval a punt d'entrar en combat; cavall contra cavall, llança contra llança. Estava de bon humor, tot i que tenia present el viatge de l'endemà i, encara més, tres sospitoses nits d'insomni. Després de corregir els exercicis pendents, va desplegar el mapa.

–Què és això? –va preguntar.

–Un mapa d'Espanya –contestà, confiada, una alumna. La pregunta semblava fàcil.

–Error Llúcia –cares de sorpresa–. És un mapa físic de la península Ibèrica –perplexitat; que això no era el mateix que havia dit Llúcia?–. Físic, perquè allò que s'hi reflecteix és el relleu –continuà Vicent–, i no ciutats, pobles, comunitats autònomes i etcètera.

–Aleshores, muntanyes i rius? –va demanar Marc.

–Molt bé; serralades, altiplans, rius... i en diem de la península Ibèrica perquè hi ha representat tot el territori al sud dels Pirineus. Fixeu-vos-hi bé, al sud dels Pirineus –va emfasitzar–, allà on anem. Així doncs, tot aquest territori peninsular correspon a quatre estats. Qui me'ls diu?

–Andorra, Espanya, Portugal i el Regne Unit a Gibraltar –va contestar Patrícia.

–Premi per a la senyoreta! –exclamà Vicent. Marc la mirà de reüll, complagut–. Avui us explicaré quatre coses dels Pirineus, una de les serralades més joves de la península –el tutor callà uns segons, observà el grup, mirà Emili i continuà–. Això què ens importa, està pensant Emili –i ho estava pensant; no hi havia idea que passara pel cap dels alumnes que Vicent no intuïra. Emili posà cara de dilluns a les vuit del matí i acotxà el cap.

Mentrestant, Patrícia, que seia al costat de Marta, li escriví una nota al marge de la llibreta: «Hi vindrà Sònia?». L'altra contestà: «Ahir em va dir que si aquest matí no tenia febre, sí que la hi deixarien venir». Patrícia somrigué. Havien estat Sònia, Marta, Marc i ella els qui s'havien perdut en l'últim viatge, durant l'acampada a Penyafrada, i aquella aventura els havia unit molt.

–Escolteu-me bé –continuà el tutor–, podem eixir a la natura sense entendre-la i aleshores serem com un vaixell que mai no toca port, hi passarem de llarg sense descobrir-ne res. Ara bé, si sabem llegir les muntanyes, els mars, els rius, el cel...

Els alumnes el miraven en silenci, amb els ulls en abstracte. Quan Vicent es posava a filosofar...!

–No és el mateix dir «mira, muntanyes!», que saber que xafem el sòl més jove de la península, per exemple. Unes muntanyes són altes i d'altres baixes, a algunes hi neva i a d'altres no, trobem muntanyes foradades per innumera- bles coves i rius subterranis, i tot això té una explicació.

Allò ja estava més clar. El mestre els parlava de la importància del coneixement per entendre tot allò que ens envolta.

–Ara fa seixanta-vuit milions d'anys, el fons d'un braç de mar que ocupava l'espai dels actuals Pirineus va començar a elevar-se. D'aquest període, se'n diu orogènesi alpina. Aquesta va ser l'última fase d'elevació de muntanyes; abans, però, va haver-n'hi d'altres –Vicent parlava lent i amb veu alta perquè cap alumne es perdria.

Yiyang atenia interessada. Imaginava aquells rocs eixint bruscamment de la mar, com una balena que colpeja la su-

perfície de l'oceà, amb fúria; però de ben segur que aquell terra que creixia i pujava milers de metres cap al cel degué tardar milions d'anys a conformar-se. Finalment alçà la mà.

—Com pot formar-se una muntanya?

Vicent somrigué: «El xoc entre les plaques continentals, que es mouen lentament a la deriva, fa que els materials més durs i antics es trenquen i els més blans es deformen i emergisquen. Us propose un experiment: agafeu un full de paper, pressioneu-lo pels costats i veureu què passa.

—És per això que a moltes muntanyes trobem fòssils marins? —va preguntar Lluís, que en col·leccionava.

—Exactament, el fons marí es converteix en muntanya. El primer tros de terra que va aparèixer a l'espai que actualment ocupa la península Ibèrica té una edat aproximada de més de tres-cents milions d'anys i es correspon amb l'actual Galícia. Com que són les muntanyes més antigues, porten milers d'anys d'erosió, és a dir, de desgast a causa del vent i l'aigua, que a poc a poc les trenquen i les dissolen. Així doncs, el seu aspecte és ondulant i suau. Una pregunta, si les muntanyes més antigues són suaus i de poca altura a causa de l'erosió, les més joves com han de ser?

—Altes —va respondre Marc.

—Molt bé —el tutor mirà el rellotge, la classe estava a punt d'acabar—. Altes, escarpades i amb molta neu a l'hivern, com els Pirineus.

—Mestre, si fa seixanta-vuit milions d'anys es va produir l'orogènesi alpina, l'última fase d'elevació de muntanyes —Patrícia llegia els apunts—, ara, en quina fase

estem?

—Actualment vivim una fase d'arrasament, és a dir, d'erosió i destrucció d'allò format. —El tutor es dirigí cap al mapa i el girà; per darrere apareixia un mapa polític de la península Ibèrica, canviava de tema.— Mireu, els Pirineus s'estenen des del golf de Biscaia fins al cap de Creus i es reparteixen entre França, Catalunya, Andorra, Aragó, Navarra i el País Basc. Nosaltres viatjarem als Pirineus catalans, molt a prop de la Vall d'Aran —la sirena anuncià l'hora de tornar a casa i Vicent féu un advertiment final—. Molta atenció. Demà arribeu d'hora perquè els autobusos no esperaran ningú!